

PROF. DR. AHMET DERVİŞOĞLU

anısına

Elektrik Mühendisleri Odası'nın 969 sicil numaralı üyesi, Türkiye'de mühendislik camiasının ve akademinin saygın isimlerinden, İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) Elektrik Elektronik Fakültesi eski Dekanı Prof. Dr. Ahmet Dervişoğlu, 14 Aralık 2025 tarihinde 90 yaşında hayata veda etmiştir. Binlerce mühendis ve akademisyenin yetişmesindeki katkılarıyla "Hocaların Hocası" unvanıyla tanınan Dervişoğlu için cenaze törenleri 15 Aralık 2025 Pazartesi günü İstanbul'da, 16 Aralık 2025 Salı günü ise memleketi Balıkesir Gönen'de düzenlenmiştir.

1935 yılında Balıkesir'in Gönen ilçesinde doğan Prof. Dr. Ahmet Dervişoğlu, Akçapınar köyünden çıkarak okumaya başlamış, öğrenci olarak girdiği İstanbul Teknik Üniversitesi Elektrik Fakültesi'nde profesör olmuş, Berkeley'deki California

Üniversitesi'nde araştırmalar yapmış değerli bir akademisyendir. 1959 yılında İTÜ Elektrik Elektronik Fakültesi Zayıf Akım Kolu'ndan mezun olduktan sonra aynı yıl fakülteye asistan olarak girmiştir. 1962 yılında doktora öğrenimi için Amerika Birleşik Devletleri'ndeki Illinois Üniversitesi'ne giderek 1964 yılında PhD. unvanını almış ve 1965 yılına kadar aynı üniversitede doktora sonrası araştırmacı olarak çalışmıştır. 1965 Şubat'ında İTÜ Elektrik Fakültesi'ndeki görevine dönen Dervişoğlu, 1969 yılında doçent, 1975 yılında profesör unvanı almıştır. 1973-74 ve 1980-82 yıllarında Profesör Leon O. Chua'nın daveti üzerine Berkeley'deki California Üniversitesi'nde araştırmalar yapmış, dersler vermiştir.

1985-87 yılları arasında İTÜ Elektronik ve Haberleşme Mühendisliği Bölüm Başkanı, 1987-96 yılları arasında ise İTÜ Elektrik Elektronik Fakültesi Dekanı olarak görev yapan Prof. Dr. Dervişoğlu, 17 Eylül 2000 tarihinde kendi isteği ile emekliye ayrılmıştır. 15 Kasım 2000 tarihinden 5 Ocak 2013 tarihine kadar Yeditepe Üniversitesi Elektrik ve Elektronik Mühendisliği Bölümü'nde görev yapmıştır. Akademik hayatı boyunca İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) Elektrik Elektronik Fakültesi dekanlığı, U.C. Berkeley, Boğaziçi, Yeditepe ve Karadeniz Teknik Üniversitesi'nde profesörlük gibi önemli görevler üstlenen Dervişoğlu, yetiştirdiği binlerce öğrencisiyle mühendislik eğitiminde derin izler bırakmıştır. Prof. Dr. Dervişoğlu'nun, 2016 Mayıs ayında Doğan Cüceloğlu ile birlikte hazırladığı "Derviş'in Aklı" adlı bir biyografi ve anılar kitabı yayınlanmıştır.

Üyemiz Prof. Dr. Ahmet Dervişoğlu'nu yitirmenin derin üzüntüsünü yaşıyoruz; ailesine, sevenlerine, öğrencilerine ve mühendislik camiamıza başsağlığı diliyoruz.

“kurbağa etrafını bataklık görmek ister”

Prof. Dr. Mithat İdemen
mithat.idemen@okan.edu.tr

Ben ve Dervişoğlu bir yıl ara ile İTÜ'ye öğrenci olmuştuk: 1953'te ve 1954'te. Ama tanışmamız uzun yıllar sonra, 1965'te Hasdal'daki yedek subay okulunda oldu. Orada, İstihkâm Okulu Yedek Subay Bölüğü'nde, farklı takımlarda idik. Yatakhanelerimiz, dersanelerimiz, talimlerimiz hep farklı yerlerde idi. Bir gün, nedenini şimdi hatırlamıyorum, tüm Bölük bir arada talimde idik ve dinlenme zamanında Ahmet'le yan yana toprak zemine oturmuş konuşuyorduk. Toprağın üzerine bir şeyler çizdi ve bana devrelerle ilgili bir şeyler sordu. Ben ilgisiz bir tonda, “bilmem” diye cevap verdim. Ama o, sorduğu şeyleri birlikte tartışmamızı ısrarla istiyor gibiydi. Anladığım kadarıyla, kafasına takılmış olan bir konuyu tartışabileceği birini arıyordu ve o kişinin ben olmamı istiyordu. Kısa bir zaman sonra Bölük Komutanının düdük sesi ile kalktık ve kendi takımlarımıza yöneldik. O gün, Ahmet'in bilimsel konuları ısrarla, her koşulda ve her yerde düşünme ve tartışma eğilimine sahip biri olduğunu anlamış ve hayran olmuştum.

Kısa bir zaman sonra okul bitti, kuralar çekildi, herkes şansına göre Türkiye'nin değişik bir yöresine gitti. Benim şansına Darıca'daki Savaş İstihkâm Taburu çıkmıştı. Önce, hem birliğimin Savaş Taburu, hem de görev yerimin bilmediğim bir yer olması beni üzmüştü. Ama birkaç gün sonra, kurayı çektiğim anda yanımda duran ve bana, “güzel bir yer çektin” diyen albayın haklı olduğunu anlamışım. Kadıköy'den kısa aralıklarla kalkan dolmuşlarla Gebze'ye, oradan da dolmuşlarla Darıca'ya kolay gidilebiliyordu. Darıca, deniz kenarında şirin bir balıkçı köyüydü. Hemen orada bir ev kiraladık ve çocuklarla birlikte orada yaşamaya başladık. İstanbul'daki akrabalarımız ve dostlarımız hafta sonlarında bizi görmeye geliyorlardı. Bir gün Ankara'dan bana, Tabur'a, bir mektup geldi. Gönderen Ahmet'ti. Adresimi nasıl elde etmişti, bir türlü anlayamadım. Bana şu mealde bir şeyler yazmıştı: “Mithat, seni buraya aldirtmak için girişimlerde bulunuyorlar. Senin çocukların var. Ankara'da zorlukla karşılaşılabilirsin. Oradan memnun isen, bu girişimi engellemek için yapabileceğin bir şey varsa, yapmaya çalış.” Önce, kurada o taburu çekmiş olduğuma üzülüyordum, şimdi oradan ayrılma ihtimaline üzülüyordum, hem de çok. Ahmet'e yazdığım cevapta, teşekkür ettiğimi ve Ankara'nın gerçekten, dediği gibi, bizi çok zora sokacağını söylemişim ve eğer kendisi orada o teşebbüsü engelleyecek bir şeyler yapabiliyorsa, yapmasını rica etmişim. Aynı gün, bir de Tabur Komutanımıza gidip Ahmet'in mektubunu anlatmış ve ondan da destek istemişim. Tabur Komutanımız yakında albay olacağı söylenen bir yarbaydı. Onun Tabur'da konuşulan en önemli

forsu, çok yüksek konumda bir generalin akrabası olmasıydı. Komutan beni dinledikten sonra, “elimden geleni yaparım, ama etkili olur mu, bilemem”, dedi. Korkulu geçen birkaç günün sonunda o konuyu unuttuk ve Darıca'da, çocuklarla birlikte, bir buçuk yıl süren mutlu bir tatil geçirdik. O mutluluğu Ahmet'in ilgisine borçluyduk... Benimle sadece Hasdal'da, bir dinlenme molasında, kısa bir süre bir bilimsel konuda, başarısız bir sohbet yapmış olan Ahmet'in bu ilgisi, onun karakterinin başka bir göstergesiydi. Sanırım bu türden ilgiyi tüm tanıdıklarına, özellikle de öğrencilerine karşı her zaman göstermişti.

Asker'den sonra Ahmet Elektrik Fakültesine, ben de Makine Fakültesi'ne, kendi yerlerimize dönmüştük; gene birbirimizden habersizdik. Yıllar sonra, Fahri Korutürk'ün aynı anda imzalamış olduğu kararname ile ikimiz birden doğduğumuzda, Elektrik Fakültesinde, kendi yuvamızda, hocalarımızın yanında bir araya gelmiştik. Fakülte Kurulunun en genç, Kemal Sarioğlu'nun deyimi ile “kısa pantolonlu”, iki üyesi idik. Diğer üyelerin tümü bizim hocalarımızdı. Toplantılarda Ahmet zaman zaman söz alıyor, cesaretle bazı hocalarımızın söyledikleri ile çelişen şeyler söylüyordu. Söyledikleri bazen hemen o gün etkili oluyor ve tartışmalara yön veriyordu; bazen de bir zaman sonra doğrulanıyordu. Bu niteliği ile de bende, çok yüksek düzeyde medeni cesaret sahibi olduğu kanaatinin uyanmasına neden olmuştu.

Zaman zaman onunla aynı komisyonda veya jüride görev alıyorduk. Oralarda, özellikle de tüm üyelerin tanıdığı şahısların terfi veya atamalarının söz konusu olduğu durumlarda, tartışma kızıştığında Ahmet'in söylemiş olduğu bir sözü hiç unutmam ve onun olmadığı yerlerde, “Dervişoğlu derdi ki” diyerek tekrarladım. Bana bir atasözü gibi öğretmiş olduğu o söz şuydu: “kurbağa etrafını bataklık görmek ister”. Ben bu sözü şöyle yorumlamış ve benimsemişim: Bir kişi olmaması gereken konuma getirilirse, orada huzurlu ve rahat olamaz. Bu nedenle de, doğal bir psikolojik sonuç olarak, etrafına kendisinden daha düşük düzeydeki insanları toplamayı tercih eder. Böylece, kısa bir zaman sonra o ortam tümüyle orada olmaması gereken şahıslarla dolar ve yozlaşmış olur. Tanıdığı herkese kanat germeyi şiar edinmiş olan Ahmet'in, bana öğretmiş olduğu bu psikolojik gerçeği de tüm hayatı boyunca, özellikle de çok uzun süren yöneticilik dönemlerinde, kendisine rehber seçmiş olduğuna inanıyorum.

Yeri kolay doldurulamayacak bir çağdaş Türk aydını, bilim adamı, yönetici ve öğretmendi. Gittiği yerde ruhu şad olsun.

HATIRDA KALMAZ SATIRDA KALIR

Dr. Erdener İldız
erdener@ildiz.com.tr

Yıl 1967, ABD'den doktorasını yapıp Elektrik Devrelerine Giriş Dersine bir asistan girmeye başladı. Hocalarla hep sıkıntı yaşayan 68 kuşağı bu hocada farklılıklar görmeye başladı. Bu hoca dersi gayet güzel anlatıyor, öğrencilerle gayet güzel diyalog kuruyor, öğrencilere yardımcı oluyordu. Bu hoca Ahmet Dervişoğlu idi...

Bilimsel ve insanca yaklaşımı ile öğrencilerin gönlünü fethetmişti. Mezun olduktan sonra da görüşmelerimiz devam etti, demokrasi mücadelemizde her zaman yanımızda oldu.

"Hatırda Kalmaz Satırda Kalır" ilkesini de hayata geçirdi...

"Derviş'in Aklı" kitabı ile tüm deneyimlerini gelecek kuşaklara aktardı...

Kitabı incelediğimizde çok ilginç anı ve deneyimlerle karşılaşıyoruz...

Hocamızla, usta yazarlarımızdan Doğan Cüceloğlu'nun yaptığı bir nehir söyleşi kitabı, deyim yerindeyse bir solukta okunuyor.

Kitabın adı "Derviş'in Aklı", 310 sayfa, Remzi Kitabevi tarafından yayınlanmış.

Kitabın arka kapağına, Doğan Cüceloğlu şunları yazmış "Bu kitapta, okulu olmayan Akçapınar köyünden bilge bir babanın inancıyla yola çıkarak okumaya başlamış, öğrenci olarak girdiği İstanbul Teknik Üniversitesi Elektrik Fakültesi'nde profesör olmuş, Berkeley'deki Kaliforniya Üniversitesinde üç yıl araştırmalar yapmış ve dersler vermiş, sonrasında Türkiye'ye dönüp mezun olduğu fakültede dokuz yıl dekanlık yapmış dostum Ahmet Dervişoğlu'yla sohbet ettim. Ama bu sohbetlerin amacı, Ahmet Dervişoğlu'nun akademik başarılarından çok, değerlerini, yaşama bakış tarzını, insan sevgisini sizlere aktarmaktı.

Bugün seksen yaşında olsa da, 'içindeki çocuğu dipdiri korumayı başarmış, gözleri ışıltılı bakan bir insandan öğrenilecek bir şeyler olmalı,' diye düşündüm.

Sohbetimizden üniversite öğrencileri, öğretmenler, yöneticiler ve anne-babaların yararlanacağına inanıyorum.

Benim aldığım keyfi, umarım siz de alırsınız."

Ahmet Dervişoğlu'nu, İTÜ Elektrik Fakültesi ikinci sınıf öğrencisiyken, 1967 yılında "Elektrik Devrelerine Giriş" dersimize geldiğinde tanıdım. Ertesi yıl da "Lojik Devreler" dersini vermişti.

ABD'de doktorasını yapmış, yeni dönmüştü. Ahmet Dervişoğlu'ndan o günlerden aklımda kalan iyi ve anlaşılır bir ders anlatıcısının dışında, insan olarak en önemli özelliği, öğrencilerle iyi bir iletişim içinde olması, onlara zorluk çıkaran değil, her zaman yardımcı olan bir hoca olmasıdır. O dönemlerde böyle hoca bulmak gerçekten zordu.

Ahmet Dervişoğlu'yla ilişkimiz, bu özelliği nedeniyle, vefat edene kadar devam etti.

Elektrik Fakültesi İTÜ66 girişliler olarak, zaman zaman yaptığımız sınıf yemeklerine hocamızı da davet ettik, müsait olduğu her zaman bu yemeklere katıldı, keyifli sohbetler ettik, fikir alışverişinde bulunduk.

Devamlı bizleri Akçapınar'daki köy evine davet ediyordu ama bir türlü oraya gitmek kismet olmadı.

Kitap usta yazarlarımızdan Doğan Cüceloğlu tarafından kaleme alınmış. Yazar, hocamızın uzun yıllardan beri arkadaşı ve aile dostu. Bu nedenle, hem Ahmet Dervişoğlu'nu, hem de aile fertlerini ustalıkla konuşturarak, konuları açmayı çok iyi başarıyor.

Ahmet Dervişoğlu'nun hayatını değiştirenin babası olduğu anlaşılıyor.

Köylerinde okul yok. Köyde kimse çocuğunu okula gönderemiyor. Babası okumaları için ilk önce, Gönen'de bir tanıdıklarının yanına veriyor, sonra da ucuza bir ev alarak çocuklarını yanına alıp okumalarını sağlıyor. Köyde, devrim böyle başlıyor. Bu yoldan, önce abisi, sonra kendisi

tarahimizden...

geçiyor. Diğer kardeşler bu sürece girmeye pek istekli olmuyorlar, buradan da anlıyoruz ki, bazı şeylerin olabilmesi, insanın kendisine de bağlı.

Köyde okuyanlar, okuyamayanlara destek olarak, okumalarını sağlıyor ve zincir böylece kurulmuş oluyor.

Ahmet Dervişoğlu, kitapta, ilkokul öğretmeninden tutun da birçok isme yer veriyor. Hangimiz ilkokul öğretmenlerimizin, okul müdürlerimizin vb. ismini bu kadar net hatırlarız. Hocamızın bu konuda çok duyarlı olduğu anlaşılıyor.

O dönemdeki devlet kadrolarında görev yapanların da cumhuriyetin aydınlanma felsefesine inandıkları ve bunu pratikte de uyguladıkları görülüyor.

Hocamızın ağabeyi köyde okul olmadığı için geç okula başlıyor. Yaşının küçültülmesi lazım, okumaya istekli birisi var karşısında, hâkim hemen yardımcı oluyor. Boyuyla kilosuna orantılı değil, memur 2 cm hemen boyu kısa yazıyor, yeter ki çocuk okusun vb. Bilinçli kadroların olması, insanların yolunu açıyor, aydınlanmaya yürüyüş başlıyor.

Benim amacım burada sizlere kitabı özetlemek değil. Ancak, hocamızın, altını çizdiği bazı noktaları, bir kez de burada, kendi deneyimlerimi de katarak, yeri geldikçe ifade etmek.

Hocamız “kelimeleri uygun seçmek yaşamsal öneme sahip” diyor. Bu önemli bir ilke. Birçok örnekle bu tezini güçlendiriyor.

Laik eğitimin önemine yaptığı vurgu da çok haklı.

Öğretmenlerin, öğrencinin hakkı olan notu vermesi gerektiği konusundaki duyarlılığını burada bir kez daha okuyoruz. Bu ilkesini, öğrenciliğimiz sırasında, pratikte de uyguladığımızı biliyoruz. Yöneticiliği sırasında da uygulamaya özen gösterdiği anlaşılıyor.

Öğrencinin hakkı olan notu vermemenin, nasıl bir travmaya neden olduğunu, burada kendi hayatımdan örnek vererek, biraz açmak istiyorum.

İTÜ Elektrik Fakültesinde okurken (1960’lı yıllar) daha ilk sınıfta öğrencileri, “ikinci yıl mekanik dersinden nasıl geçeceğiz hem sözlü hem de yazılı sınav yapıyorlar, üstelik yüzlerce kişi sınav giriyor, 3-5 kişiden fazla geçen olamıyormuş. Biz ne yapacağız, üstelik bir dersten dahi kalsan baraj var, 3. sınıfa devam edemiyorsun” diye bir düşünce alırdı. Zor bela barajı geçiyorsun, 3. sınıfta “devre analizi”, 4. sınıfta “otomatik kontrol” yine öğrencilerin kâbusu oluyor. Bu derslerden de 100 kişi giriyor 3-5 kişi geçiyor, kimse hocalara “arkadaş bu öğrenciler, Türkiye’nin seçilmiş en başarılı öğrencileri, büyük oranlı başarısızlık varsa, burada sorun vardır, şu meseleyi bir ince-

leyelim” demiyor. Bu derslerden geçen öğrenciye mezun olmuş gözıyla bakılıyor.

İyi mühendis, bilim adamı olabilirsiniz, ama bu iyi bir öğretmen olacağınız anlamına gelmiyor.

Üniversite’de ders veren hocalar o zamanlar (şimdi var mı? bilmiyorum) ders nasıl anlatılır, nasıl geliştirilir, soru nasıl hazırlanır, nasıl değerlendirilir, tahta nasıl kullanılır vb. herhangi bir eğitimden geçirilmeden, derse başlatılıyor ve tüm sorumluluk (ya da sorun) öğrencide kabul ediliyordu.

Mezun olduktan sonra sık sık aynı rüyayı, daha doğrusu kâbusu gördüm. Bu kâbus tam 20 yıl sürdü. “Mühendis olarak bir yerlerde çalışıyorum, ancak birkaç ders daha var vermem gereken, onlar öyle duruyor, acaba o dersleri kim veriyor şimdi? Ne anlatıyor? Nerede sınav yapılıyor? Okula gitsem tanıdık kimse var mıdır? Yıllar geçmiş, dersler bizim zamanımızdaki yerlerde mi yapılıyor, yoksa başka yerlerde mi? Bir sürü bilinmeyen, tam bir kâbus. Her yıl defalarca aynı kâbusla uyanıyorum.

Sınıf arkadaşlarımızla tanışmamızın 40. yılı kutlama yemeğinde (2006), sınıf arkadaşım Necmi Bay-sal’la sohbet ederken, Necmi “yıllarca bir kâbus gördüğünü” söylüyor, anlatıyor benim gördüğüm kâbusun aynısı, şaşırıp kalıyorum.

Yıllar sonra makina Fakültesi 1966 girişli bir arkadaşla sohbet ederken, gördüğüm rüyadan bahsediyorum, “aynı rüyayı o da yıllarca gördüğünü” söylüyor.

Tanışmamızın 50. yılını (2016), hocalarımızı da davet ederek kutladık. Orada anılarımızı anlattık. Güzel anılar bol bol anlatıldı. Sonunda “buraya kadar hep güzel anılarımızı anlattık, biraz da kâbuslarımızdan bahsedelim” diyerek, gördüğüm kâbusu ve Necmi’yle bu konuyla ilgili sohbetimizi anlattım. Gördüğüm rüyayı anlatınca, hemen hemen tüm arkadaşlar, “ben de, ben de” diye bağırıldı.

Bir nesil, ya da bilemiyorum kaç nesil, demek ki psikolojik olarak sakatlanmışız, bu ortaya çıkmış oldu. Bu konuda üniversitelerin kesin önlem alması gerekir.

Hava Harp Okulu’nda (HHO), öğretim üyesi olarak başlamadan önce, yukarıda bahsettiğim eğitimden geçmiş, başarılı olamayanlar, öğretim üyesi olarak kabul edilmemiş ve başka birliklere atanmıştı.

HHO Planlama ve Program Kontrol Müdürlüğü her zaman öğretim üyelerinin uygulayacakları programı takip eder, sınav sonuçlarını değerlendirir, varsa bir hata araştırır, düzeltilmesini sağlardı.

İTÜ’de olduğu gibi hocanın “astığı astık, kestiği kestik” değildi. Hocalar da hesap verirdi. Bunu

bildikleri için de, kimse öğrencilere haksızlık yapamazdı.

Hocamız da, korku kültürünün, toplumumuz üzerinde yarattığı tahribat üzerinde, ağırlıklı olarak duruyor.

Hocamızın önemle üzerinde durduğu bir konu da “Yönetici sorunu”

Yetersiz, yeteneksiz kişilerin yönetici olmasının yarattığı sorunlara dikkat çekiyor, bu konuya ben de milliyet blogdaki köşemde “Belediye Başkanları” başlıklı yazımla değinmişim.*

Ahmet Dervişoğlu, söyleşinin bu bölümünde özet olarak “liyakat, Türkiye’nin bir numaralı sorunu” diyor.

Hocamızın ilgimi çeken bir cümlesi de “Dünyada en korkunç şey yalnız kalmaktır, ondan daha korkuncu hiç yalnız kalamamaktır.”

Bu cümle, hocamızın tam olarak kişiliğini yansıtan ve onun yaşam tarzını özetleyen bir cümle. Hocamız, insan içinde olmak ve onlarla iletişimde olmak kadar, kendi kendiyne kalmayı da önemseyen bir insan. Bundan güzel kendisini tanımlayacak bir cümle yok diye değerlendiriyorum.

“Manevi İkrâm” konusundaki uyarılarını dikkate alıp, bu konuda biraz bonkör olmamız gerektiğinin altını çizmesi de önemli ve uygulanması gereken bir öğüt olarak kayıtlara geçmiş.

“Akıllı insanlar başkalarının tecrübelerinden yararlanan insanlardır.” ilkesini güzel örneklerle destekliyor.

“Gözlerim Kum Torbası” öykümde ben de bunun önemine vurgu yapmaya çalışmışım.

Kitabı ilginç kılan hususlardan biri de, usta yazar Cüceloğlu, farklı düşündüğü konularda Dervişoğlu’yla tartışmaya girmekten çekinmiyor, kitap böylece söyleşiden zaman zaman tartışmaların yaşandığı farklı bir boyuta gidiyor.

Yazar, aile fertleriyle de Ahmet Dervişoğlu hakkında konuşuyor, onların anılarını, değerlendirmelerini yansıtıyor. Bu da, söyleşiyi farklı bir boyuta taşıyor, Dervişoğlu’nun değişik açılardan değerlendirilmesini almamızı sağlıyor.

Hocamızın en çok üzerinde durduğu husus ise, artık öğrencilerinin kafasına iyice kazındığı “yeniliklere açık olma ve analitik düşünme” ilkesi.

Bu konuya girmezse zaten şaşardım. Hocamızı tek cümleyle tanımla deseler, yukarıdaki cümleyi kurardım. Temel ilke bu olunca, insanlık ve evren için güzel olan her şey peşi sıra geliyor.

“Eğitime yapılan harcama değil, bir yatırımdır” ilkesi de önemli. Ortalama eğitim seviyesini artırmak için bu yatırıma ağırlık verilmeli.

Tabi yatırımın doğru yönde yapılması da büyük önem taşıyor.

Kitapta karşılaştığımız ilginç ve önemli bir tanım da “akıllı sevgi” ve “aktif sabır”. Bu kavramlarla ne kastedildiğini de kitabı okuyunca anlayacaksınız, biraz da merak yaratalım ki kitabı alıp okuyasınız.

Bildiğiniz gibi bir yazarın doğal okuyucu kitlesi, en yakın çevresidir. Genellikle onlar da “yazar kitabını imzalasın, bize versin” diye beklerler. Hâlbuki ki tam tersi yapılmalı, kitap alınıp, yazara imzalatılmalı ki hem yazar onore edilsin, hem de yayıncı nezdinde kitabı okunan yazar statüsü kazansın. Dostluk, arkadaşlık, akrabalık böyle bir desteği gerektirir. Şöyle bir etrafımıza bakalım, kaç tane kitap yazan, dostumuz, arkadaşımız, akrabamız var. Bu değerli çabayı desteklemek, hepimizin görevidir. Kitap özellikle, ailemize bırakacağımız en büyük hazinedir. Bir düşünelim; dedelerimizden bırakın bir kitabı, bir anı defteri kalmış olsaydı, bizler için ne kadar büyük önem ve

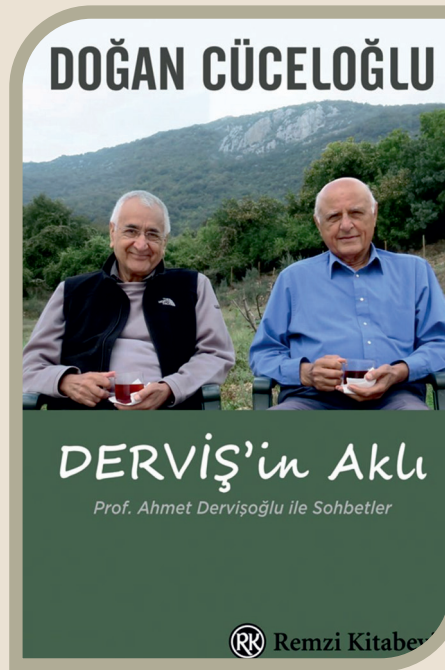
değer taşırdı. Burada da tarihe deneyimlerle not düşülüyor, değerini bilelim ve hak ettiği değeri verelim.

Ahmet Dervişoğlu; insanın hayatında, ailede dede, dayı, amca, teyze, hala vb. yakınların olmasının yarattığı zenginliği de önemle vurguluyor.

Bu konuya son çıkan Gözlerim Kum Torbası adlı öykü kitabımda ben de “Dedem Yokmuş” adlı öykümle vurgu yapmışım.

Derviş’in Aklı, hepimizi dervişliğe davet ediyor ve bunun yolunu gösteriyor.

Değerli hocamızı her zaman sevgi, saygı ve özlemle anacağız. Hocamızın yolu açık ve ışıktır, yıldızlar yoldaşı olsun...

*<http://blog.milliyet.com.tr/belediye-baskanlari/Blog/?BlogNo=65773>

tarihimizden...

IŞIĞINI BIRAKAN HOCA

Prof. Dr. Ergül Akçakaya
eakcakaya@gmail.com

Prof. Dr. Ahmet Dervişoğlunu, 1967-68 öğretim yılında, Devreler Teorisi Kürsüsüne 'Yardımcı Asistan' olarak adlandırılan bir görevle girdiğimde tanıdım. Kendisi, Illinois Üniversitesi'nde doktorasını tamamlayıp yurda dönmüş ve fakültede yeni değişiklik yapılmış 5 yıllık öğretim programının ikinci senesinde öğretilmesi istenen 'Elektrik Devre Temelleri' dersini vermeye başlamıştı.

Ahmet Bey, öğrencinin başarılı olması için günü gününe ders çalışmasının önemini bildiğinden, bunu sağlamak için, sayıları 120 kadar olan, öğrencilerine her hafta iki sorudan oluşan ödev verirdi. Benim ve aynı görevde bulunan arkadaşım Nermin Altan'ın görevlerimizden biri, bu ödevleri okumaktı. Ahmet Bey'in bu konuya verdiği önemden etkilenen öğrencileri de, her hafta ödevlerini düzgün biçimde yapıp teslim ederlerdi. Ahmet Bey, soruların çözümündeki hataları işaretlememizi; ancak not vermemezi isterdi. Kendisi bu ödevleri inceler ve öğrencilere geri verirdi. Ben de, bu çalıştırma yönteminin öğrencilerin derste başarılı olmasını sağladığını Ahmet Bey'den net bir biçimde gördüm. Ben de, daha sonraki yıllarda öğretim üyesi olduğumda Ahmet Bey'den etkilendiğim bu çalıştırma yöntemini uygulamaya çalıştım, ancak, Ahmet Bey'in o yıl sağladığı sürekliliği, sağlamam mümkün olmadı.

Prof. Dr. Ahmet Fuat Anday
fuatanday@maltepe.edu.tr

Prof. Dr. Ahmet Dervişoğlu'nu 1969 yılında İTÜ Devreler Teorisi Kürsüsü'ne asistan olarak girdiğimde tanıdım. Amerika'da Illinois Üniversitesi'nde çok başarılı bir doktora çalışması yaparak İTÜ'ye dönmüş, o yıl da Doçent olmuştu. Her ne kadar uluslararası değerli yayın çalışmaları olsa da, kanımca O'nun için dersler ön planda geliyordu. Oluşumunda büyük katkıları bulunan Elektrik Devrelerinin Temelleri ve Lojik Devreler derslerini büyük bir şevk ve titizlikle vermektedir. Öğrencilerine sadece ders vermekle kalmayıp onların bilimsel düşünme yeteneklerini de geliştirme çabaları oldu. Öğrenciye yakın duruşu ve yardımlarıyla onları büyük ölçüde etkilemişti. Başarılı öğrencilerle sıkı ilişki kurarak onların üniversite çalışma ortamına yönltilmesinde yardım ve çabaları oldu. Vermiş olduğu derslerle görev aldığı diğer öğretim kurumlarını da etkileyerek, programlarının gelişmesine yol açtı. Eğitim öğretim çalışmaları yanısıra iyi bir idareci olmuştur. Üç dönem, dokuz yıl, fakülte dekanlığı görevi süresince başarılı bir yönetim biçimi gösterdi Fakülte kurullarında ve üniversite senatosunda yapıcı ve uzlaştırıcı bir rol üstlendi. Öğretim programlarının gelişen teknolojilerin gereklerine uygun olarak güncelleştirilerek geliştirilmelerine katkıda bulundu. Sonuçta, çalışma ve araştırmalarıyla bilime uluslararası düzeyde önemli katkıları ve yetiştirdiği nitelikli insan kaynağı ve bilişim sektörünün gelişimine yapmış olduğu katkılar nedeniyle Mustafa N. Parlar Eğitim ve Araştırma Vakfı Bilim Ödülü ile Türkiye Elektronik Sanayicileri Derneği Üstün Hizmet Ödülü sahibi oldu.

Dervişoğlu'nun yaşamını en kısa şekilde üniversite, aile, sosyal çevre ve çok sevdiği köyü arasında geçen uzunca, başarılı, oldukça hareketli, pozitif bir hayat olarak anlatabiliriz. Başarıyı ve başarılı insanları sever, onlardan ilgisini esirgemezdi. Kendisini yakından tanıyanlar O'nun olaylara çözümsel yaklaşımını, yol göstericiliğini hep hatırlayacaktır.

Dost olmaktan övünç duyduğum Ahmet Dervişoğlu'ndan İTÜ'ye ve çevresine renkli ve parlak bir ışık kaldığı düşüncesindeyim.

ANILARIMDAKİ AHMET DERVİŞOĞLU

Prof. Dr. İzzet Cem Gökner
cgoknar@dogus.edu.tr

Ben Ahmet hakkındaki bu yazımda herkesin bildiği üstün bilimsel ve akademisyen yanından ziyade daha az bilinen ve kişisel ilişkilerimizden kaynaklanan anekdotlardan söz edeceğim.

Tanışma ve Isınma Periyodu. Tarık Özker'in yanında "Diploma Travayı" mı bitirdikten sonra gene Tarık Hoca'nın yanına sınıf arkadaşım Ertürk Tanrısever ile asistan girdik. Kürsü başkanı Prof. Bedri Karafakioğlu idi ve kürsünün adı Telekomünikasyon kürsüsü idi. Bu kürsü 1963'te üç kürsüye ayrıldı: "Devreler Teorisi", Telekomünikasyon Tekniği" ve "Transmisyon Yolları" kürsüleri. Devreler Teorisi Kürsüsü'nün başkanı Prof. Dr. Tarık Özker, asistanları Ahmet Dervişoğlu, Günsel Bayraktar, Baykal Yamıkoğlu (askerden döndü, kısa süre kaldı), Ahmet (doktorası için 1962'de ABD'ye gitmişti), biz ikimiz de çiçeği burnunda yeni asistandık.

Ahmet 1965'te, ABD'deki "University of Illinois, Urbana-Champaign"den doktorasını almış olarak döndü. Kendini beğenmiş, ukala birini beklerken sıcak kanlı ve candan biri ile karşılaştık. Gümüşsuyu'nda bir apartmanın zemin katında küçük bir daire kiralamıştı. Ben, 1964'te eşim Aytaç ile evlenmişim, Ahmet gelir gelmez hastalandı ben de Aytaç'ın hazırladığı çorbayı Moda'dan Gümüşsuyu'na nasıl götürdüysem götürdüm (köprü yok, araba yok). Ahmet çok memnun oldu ve bu olay ilişkimizi perçinledi. Bedri Bey'in kurduğu ve yönettiği bir Telekomünikasyon Enstitüsü ve enstitünün çok güzel yeşil suni deri koltuk takımları vardı. Devreler Kürsüsü kurulunca biz asistanlar da Tarık Bey'in yanındaki odaya taşındık. Telekom Enstitüsündeki dönerli yeşil hoca koltuğu da bizim odaya başköşedeki yazı masasının arkasına yerleştirildi. İlk sabah o odaya önce uyanık ben geldiğimden hemen yeşil koltuklu masaya yerleştim. Benden sonra Ahmet gelince, baktı, hiçbir şey söylemeden gitti, az sonra odaya Bedri Bey geldi, bana "sen oradan kalk bakalım" dedi ve karşısındaki düz sandalyeli masayı işaret etti. Uyanıklığının cezasını mahcup olarak çektim, doğal olarak o koltuk kıdemli ve doktoralı asistan

Ahmet'e hazırlanmıştı. Ahmet askere gidince de o koltuğu ve masayı ben kaptım. Bu sırada öğrendiğim ilginç bir bilgi de ilk soyadının Şahin olduğuydu, "neden" Dervişoğlu'na değiştirdiklerini sorduğumda "Şahin soyadının çok kullanılan bir soyadı olması yüzünden" demişti. Merak edip telefon rehberinde Dervişoğlu soyadını araştırdığımda onlarca sayfa Dervişoğlu soyadı görmüştüm.

1965'te askerlik görevini yapmak üzere yedek subay adayı olarak Kağıthane'deki İstihkam Okulu'na katıldı, biz de hem onu ziyaret etmek hem de düzenlenen moral gecesine katılmak için oraya gittik. "Seninle bir sonbahar akşamıydı tanıştık" şarkısını ilk defa o gece dinledim, çok beğenmiştim. Ahmet üstün organizatörlük yeteneğini orda da göstermiş, okula düzenli gelmeyen gazeteler ile ilgili bir anket yaparak aldıkları oy sayısı ile orantılı olarak gazetelerin gelmesini sağlamıştı. Yedek subaylığında da Ankara'yı çekmiş ve aynı zamanda ODTÜ'de dersler vermişti. Bu arada, yakışıklı Ahmet'e arkadaşlarımız ve akrabalarımız arasından gelin adayları tanıştırdığımız, bunlardan Çayhan Ahmet'i kapıverdi.

Doktora yapmak üzere ABD'ye gittiğimizden Ahmet ile Çayhan'ın 1967'deki düğünlerinde bulunamadık. 1969'da döndüğümüzde, Çayhan hamileydi ve 28 Ekim 1969'da en az babası kadar başarılı olacak Yonca doğdu. Ahmet o sıralar Zayıf Akım koluna Lojik Devreler dersini vermeye hazırlanıyordu; bu ders Emin Ünalın tarafından Kuvvetli Akım koluna verilmekteydi ve sadece Kombinezon (Ahmet'in icadı bir kelime, "yabancı bir kelime alınmışsa türetilmesi Türkçe olmalı" derdi) Devreler kısmını kapsıyordu. Ahmet'in hazırladığı ders ise hem Kombinezon (Belleksiz) hem de Ardışıl (Bellekli) devreleri içeriyordu. Ahmet'in en üstün taraflarından biri ders hazırlamasıydı. İnternet yok, kaynaklara erişim son derece kısıtlı nasıl yapardı bilemiyorum hazırladığı ders notları bütün incelikleri ihtiva ederdi, ben de çok yararlandım. ABD'de geliştirdiğim bir uygulamayı ilk kez verilen derste ben de anlatmıştım.

tarihimizden...

1971-72 yıllarında askerlik görevini yapmaya gittim, o sırada Ahmet'in ikinci kızı Yeşim dünyaya geldi. Asker dönüşü, 1972-73 akademik yılında Karadeniz Teknik Üniversitesine ders vermeye gittik. İki haftada bir Cuma sabahı erkenden İstanbul-Ankara-Samsun-Trabzon güzergahını izleyen ilk yarıyıl F-27 (pervaneli), ikinci yarıyıl F-28 (jet) uçaklarıyla giderdik. Trabzon pisti kısa olduğu için ancak bu uçaklar inebiliyordu. Dersin ilk yarısını Cuma 14-17, ikinci yarısını Cumartesi 9-12 arası verirdik ve ikinci gün dersi verirken kulaklarımız hep kırışte olurdu. Uçak KTÜ'nün üstünden geçerek piste inerdi ve eğer gelmezse o gün başka uçak yoktu bu da eve dönemeyeceğiz demektir. Nitekim bir Cumartesi öyle oldu ufak ufak kar yağmaya başladı ve uçak gelmedi, Ahmet "bugün burada kalalım yarın gideriz" dedi ben de "yarın uçağın geleceği, gelirse yer bulacağımız garanti değil, ben otobüsle gidiyorum" dedim, o da geldi; tam 25 saatte İstanbul'a vardık. Ertesi gün kar yüzünden yollar kapandı.

1977 yılında University of California, Berkeley'deki odamda otururken kapım vuruldu ve içeri Charlie (Charles A. Desoer) girdi. Bana "Büyük tüfeklere katılma zamanın geldi" dedi. Bön bön suratına bakarken IEEE Senior Member derecesine başvurmanın zamanının geldiğini söylüyordu. Hemen arkasından ekledi "Ahmet'e de yaz onun da zamanı geldi geçiyor" dedi, Ahmet ile çalışmışlardı ve onu çok sevdi. Charlie sayesinde ikimiz de IEEE Senior Member olduk.

İzleyen akademik yıl Kanada'ya gittim, 1978 Ekim'inde de Waterloo üniversitesinde iken çok sevilen ve sevdiğim Tarık Bey'in ölüm haberi geldi. Arkasından henüz dönmüştüm ki A- 501 Amfisi'ne doğru yürürken karşıdan Ahmet asık bir yüzle geliyordu yanıma yaklaşınca "Bedri Bey'i vurmuşlar" dedi, ne diyeceğimi bilemedim "ciddi misin" dedim "böyle bir şeyin şakası mı olur" diye beni fırçaladı. Hemen Bakırköy'e gittik ve SSK Yenimahalle Dispanseri'ne götürüldüğünü öğrenince de o dispansere gittik. Önu çok kalabalıktı Ahmet kalabalığı yararak içeri gitti ben dışarıda kaldım. 5 dakika sonra yüzü kapalı bir halde Bedri Bey'in naaşı sedyede dışarı çıkarılınca foto muhabirleri "aç, aç, aç" diye hep bir ağızdan bağırıyorlar. Kimse aldırmaınca da içlerinden biri hemen yanımdan uzanıp eli ile örtüyü kaldırdı ve Bedri Bey'in sapsarı yüzü ortaya çıktı. O yüz bugün de gözlerimin önündedir ve foto muhabirlerinden hiç hoşlanmam. Aynı sene IEEE'nin Circuit Theory grubunun adını Circuits and Systems olarak değiştirdiğini Kanada'da öğrenmişim, dönünce Ahmet'e biz de kürsünün (o zaman daha kürsüler vardı) adını "Devreler ve Sistemler Kürsüsü" olarak değiştirmeliyiz" dedim. Daima yeniliklere açık olan Ahmet hemen fikrime katıldı Tarık Bey

de onaylayınca isteğimiz Fakülte Kurulu'na gitti. Orada, illa "Teorisi" sözcüğünün eklenmesi istendi. Nedeni hemen anlaşıldı: Teorisi sözcüğü isme eklenince bütçeden kürsülere (o zaman fakültelerin kendi bütçeleri vardı) pay ayrılırken kürsü laboratuvar için pay talep edemeyecekti "siz teorik kürsüsünüz" denecekti. "teorisi" sözü eklenemedi ve Ahmet'in açtığı Elektrik Devrelerinin Temelleri ve Lojik Devreler derslerinin laboratuvarları böylece kurulabildi.

Son derece algoritmik çalışan bir düşünce tarzı vardı. Bir sorunu, bir konuyu ver, yemez, içmez A'sından girer Z'sinden çıkardı. Eşi ve kızları bu durumdan "odasına kapanıyor yüzünü görüyoruz" diye yakınırlardı. Beraber, Meksika'da katıldığım bir konferanstan kapıp getirdiğim "Lineer Zamanla Değişen Sistemler" konusunda epeyi ses getirenler de dahil, 3 uluslararası makale, gene uluslararası 2 tebliğ, 1 ulusal tebliğ ve 1 de TÜBİTAK Projesi toplam 7 yayın yaptık.

1987'de Ahmet İTÜ Elektrik-Elektronik Fakültesi Dekanı, ben de Elektronik-Haberleşme Mühendisliği Bölümü (EHMB) Başkanı olunca yayın iş birliğimiz devam edemedi, ikimiz de çok yoğunduk; özellikle doktora öğrencilerim çok vaktimi alıyordu. Çok başarılı bir dekanlık yaptı, o sıralar moda olan boykotlarda bizzat öğrenciler ile görüşüp şikayetlerini dinler, haklı bulursa gereğini yapar, öğretim üyelerinin derslerine muntazam girip girmediklerini kontrol eder, akademik performanslarının en iyi olmasına çok önem verirdi. 1994 yılında yeniden bölüm başkanlığı seçimi vardı ve ben gene adaydım. Üçümüzü, Duran Bey (Leblebici) Rektör Yardımcısı, Ahmet Dekan, ben EHMB Başkanı, fakültenin, bölümün iyiliği için çalışan bir sac ayağının üç ayağı gibi görüyor ve diğer ikisinin olumlu isteklerini yerine getirmeye çalışıyordum. Duran Bey tekrar bölüm başkanı olmamam (sebebini biliyorum) için yoğun çaba harcadı, Ahmet'i de yanına çekti. Her ikisine de çok kırıldım. Ahmet kandırıldığı için onunla ilişkilerimiz zamanla eski düzeyine geldi ama Duran Bey ile asla.

Sonuç olarak Ahmet'in vefatıyla Türkiye gerçek bir akademisyenini bundan da önemlisi bir düşünürünü kaybetti. Kendi deyimiyse "hep bilip duruyordu".

NOT- Bazı kişilerden "bey" diye söz ederken Ahmet'ten niye bey diye söz etmediğimi merak edenlere: çünkü o beylerin hepsi hocam olmuştu onlardan ders almıştım, Ahmet ise benim gibi asistandı, ondan ders almamıştım ama daha önemlisi o gerçek bir arkadaştı.